

POSTANOWIENIE

Dnia 10 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Zawistowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Monika Koba

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie z wniosku E. K.
przy uczestnictwie R. K.
o podział majątku wspólnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 10 marca 2022 r.,
zażalenia uczestnika na postanowienie Sądu Okręgowego w W.
z dnia 7 maja 2021 r., sygn. akt XXVII Ca [...],

1. odrzuca zażalenie.

2. oddala wniosek wnioskodawczynie E. K. o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

3. przyznaje adwokat M. J. od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w W. kwotę 1350 zł (tysiąc trzysta pięćdziesiąt), powiększoną o stawkę podatku VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu uczestnikowi postępowania R. K. w postępowaniu zażaleniowym.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W. postanowieniem z dnia 7 maja 2021 r. odrzucił skargę kasacyjną uczestnika postępowania R. K. od postanowienia tego Sądu z dnia 23 września 2020 r. Sąd Okręgowy oddalił wniosek uczestnika postępowania o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej. W konsekwencji stwierdził,

że skarga kasacyjna została wniesiona po terminie, co uzasadniało jej odrzucenie na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Pozwany w zażaleniu zarzucił naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c., art. 168 § 1 k.p.c., art. 130 § 1 w zw. z art. 200 k.p.c. oraz art. 233 k.p.c. Złożył także wniosek na podstawie art. 380 k.p.c. o rozpoznanie zaskarżonego postanowienia w zakresie oddalenia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia skargi kasacyjnej. W oparciu o te zarzuty wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zaskarżone zażaleniem postanowienie zostało wydane na posiedzeniu niejawnym w dniu 7 maja 2021 r. i doręczone pełnomocnikowi uczestnika postępowania wraz z uzasadnieniem w dniu 19 maja 2021 r. Artykuł 357 § 2 k.p.c. w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U z 2019 r., poz. 1469 ze zm.; dalej: ustawa nowelizująca) nakazuje doręczenie stronom jedynie odpisu postanowienia wydanego na posiedzeniu niejawnym. Doręczenie uzasadnienia następuje natomiast wyłącznie na wniosek strony złożony w terminie tygodniowym od dnia doręczenia odpisu postanowienia (art. 357 § 2¹ k.p.c.). W obowiązującym stanie prawnym złożenie wniosku o doręczenie uzasadnienia postanowienia jest czynnością otwierającą drogę do wniesienia zażalenia. Zażalenie wniesione bez złożenia wcześniej wniosku o sporządzenie uzasadnienia zaskarżonego postanowienia jest w świetle art. 394 § 2 k.p.c. niedopuszczalne i podlega odrzuceniu. W judykaturze wyrażono pogląd, że z treści art. 357 § 2 i 2¹ w zw. z art. 394 § 2 k.p.c. oraz art. 25 lit. b ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych wynika zasada, że dopuszczalność zażalenia na wydane przez sąd postanowienie zależy m. in. od złożenia w przewidzianym terminie opłaconego wniosku o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia i doręczenie go wraz z uzasadnieniem (zob. uchwałę SN z dnia 2 lipca 2021 r., III CZP 38/20 oraz z dnia 26 października 2021 r., III CZP 55/20).

W rozpoznawanej sprawie doręczenie uzasadnienia skarżącemu nastąpiło bez wniosku o doręczenie postanowienia z uzasadnieniem. Sąd Okręgowy dokonał doręczenia uzasadnienia równocześnie z doręczeniem odpisu postanowienia

o odrzuceniu skargi kasacyjnej wydanego na posiedzeniu niejawnym. Ta czynność nie mogła jednak zastąpić wymaganego przez ustawę złożenia wniosku o doręczenie uzasadnienia postanowienia, warunkującego dopuszczalność zażalenia. Doręczenie uzasadnienia bez wniosku uczestnika postępowania nastąpiło z naruszeniem art. 357 § 2¹ k.p.c., co nie zwalniało jednak skarżącego z wymogu zażądania doręczenia uzasadnienia, w sytuacji, gdy jego zamiarem było zaskarżenie postanowienia wydanego przez Sąd Okręgowy w W. Z tych względów zażalenie wniesione przez uczestnika postępowania podlegało odrzuceniu jako niedopuszczalne na podstawie art. 370 w zw. z art. 394¹ § 3 i art. 398⁸ § 3 k.p.c.

Odpis zażalenia został doręczony pełnomocnikowi wnioskodawczyni w dniu 2 listopada 2021 r. Odpowiedź na zażalenie wniesiono w dniu 29 grudnia 2021 r., a zatem po upływie terminu przewidzianego do dokonania tej czynności. Nakazywało to oddalenie wniosku o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego złożonego przez pełnomocnika wnioskodawczyni.

[as]